DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is ƒ 10. - rec. voor *Soerabaya*, en ƒ 12.— rec. franco per post.

WOENSDAG 27 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 52. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1854.

HH. geabonneerden op den *Oostpost* van dit jaar, die hun abonnement niet opzeggen, zullen beschouwd worden als hun abonnement voor 1855 voort te zetten.

De Uitgever.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,

Van den 16den tot den 20sten December Nos. 100—101.

Bij gouvernements besluit van 15 December 1854 no. 3, is als kanselier bij het Nederlandsch consulaat te Canton, in China, erkend J des Amorie van der Hoeven, ten einde den consul aldaar in de uitoefening zijner bediening bij te staan, en hem in hoogst dringende omstandigheden tijdelijk te vervangen.

Civiel Departement.

BENOEMD:

BIJ DE HOOFDKOMMSSIE VAN ONDERWIJS IN NEDERLANDSCH-INDIE

Tot lid, de heer G. Wassink, kolonel, chef over de geneeskundige dienst in Nederlandsch-Indië.

Tot lid, de heer C. G. von Dentzsch, kolonel, chef van het wapen der artillerie

BIJ DEN RESIDENTIERAAD VAN DJOKJOKARTA,

ONTSLGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als lid, de heer G. E. P. H. de Kock van Leeuwen,

Op zijn verzoek, eervol, als lid, de heer L. J. van Beusechem.

BENOEMD:

Tot lid, de heer mr. J E. de Klerk, landhuurder aldaar.

Tot lid, de heer J. Helmers, gepensioneerd kapitein der infanterie.

ONTSLAGEN:

Uit zijne betrekking, de geschorste zoutverkoop-pakhuismeester te Soerabaya P. Munnich.

BENOEMD:

Tot tweeden amanuensis van het civiel weduwen en weezenfonds in Nederlandsch-Indië, de hoofdkommies bij de directie der middelen en domeinen A. Muller.

Tot assistent-resident van Ponorogo, residentie Madioen, de assistent-resident van Lebak, residentie Bantam, V. A. L. P. Bekking.

Tot assistent-resident van Lebak, residentie Bantam, de ambtenaar op non-aktiviteit, laatst assistent der eerste klasse bij de indigokultuur, P. C. E. Carolus.

Tot kontroleur der derde klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra, de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur aldaar F. C. L. C. J. Spangenberg.

GOEDGEKEURD,

dat door den Directeur der Middelen en Domeinen

ZIJN BENOEMD:

Tot onderkommies bij de ambulante recherche te Batavia, de onderkommies der eerste klasse bij de recherche, tevens gezaghebber van den recherche-schoener, A. N. H. de Vogel.

Tot kommies bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Padang, de klerk bij de algemeene rekenkamer J. F. C. Leijder.

IS BEVORDERD:

Tot onderkommies der eerste klasse bij de recherche te Batavia, tevens gezaghebber van den recherche-schoener, de onderkommies der tweede klasse H. van Rijggersma.

IS ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol, van het gezag over den recherche-schoener, de onderkommies der eerste klasse bij de recherche te Batavia A. N. H. de Vogel.

IS OVERGEPLAATST:

Bij de sedentaire recherche, als onderkommies der eerste klasse, de onderkommies der ambulante recherche te Batavia, A. H. Beijer.

dat door den Direkteur der Kultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES,

ZIJN GEPLAATST:

In de residentie Rembang, de benoemde kontroleur der derde klasse, J. C. A. Scharff.

In de residentie Samarang, de ambtenaar ter beschikking J. J. de Graaf.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den sekretaris der wees- en boedelkamer te Samarang R. W. H. Ramdohr.

BENOEMD:

Tot omgaanden regter in de derde afdeeling op Java, het lid in den raad van justitie te Soerabaya mr. W. A. van Jeveren.

GESTELD:

Ter beschikking van den assistent-resident van Benkoelen G. J. Peeters, thans ter beschikking van den resident van Samarang.

HERSTELD:

In aktieve dienst, de ingenieur der tweede klasse van den waterstaat op non-aktiviteit P. J. G. Beijerinck.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der artillerie, inspekteur der draagbare wapenen en der buskruidfabrikatie, J. G. Riesz.

(Voor het land.) De Resident van *Soerabaya* maakt bij deze bekend dat op *Zaturdag den 27sten Januarij* 1855, door den algemeenen Pakhuismeester te *Soerabaya*, in het openbaar zal worden verkocht, een fraai rijtuig van Europeesch maaksel met het daarbij behoorend harnachement voor vier paarden.

Een en ander zal van af den 15den *Januarij* in 's lands Pakhuizen ter bezigtiging voor het publiek gereed staan.

SOERABAYA, 16 *December* 1854.

De Resident voornoemd,
P. VREEDE BIK.

(*Voor het land.*) De Resident van *Soerabaya* maakt bij deze bekend, dat op *Woensdag den 17den Januarij* 1855, des voormiddags ten negen ure, ten zijnen burele eene uitbesteding zal worden gehouden, voor den OVERVOER van ZOUT uit de Hoofddepôt-pakhuizen te *Sumanap* van

720 koijangs naar *Padang*,
1110 do. „ *Priaman*,
190 de. „ *Aijer Bangies*,
250 do. „ *Benkoelen*,

en zulks op de voorwaarden vermeld in de advertentie van den directeur der producten en civiele magazijnen van den 7den dezer, geinsereerd in de *Javasche- Courant* van den 9den daaraanvolgende, No. 98.

Gegadigden worden verzocht hunne billetten van inschrijving vóór of uiterlijk op den dag van uitbesteding in te leveren en daarbij in persoon tegenwoordig te zijn, dan wel zich te doen vervangen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA, 18 *December* 1854.

De Resident voornoemd,
P. VREEDE BIK.

(*Voor het land.*) Door het overlijden van den Heer *W. C. van Dokkum* is de Heer *C. H. J. van der Dungen* benoemd tot wijkmeester van de wijk Lr. E.

SOERABAYA, 18 *December* 1854.

De Adsistent- Resident voor de Policie,
P. SWERVER.

(Voor het land.) In het regalen-pakhuis gedeponeerd zijnde de ondervolgende Regalen, zoo worden belanghebbenden verzocht tegen betaling der verschuldigde regten dezelve te willen doen afhalen, als:

1 kistje adres J. VAN DER MAASEN, 2de luitenant bij de administratie aangebragt per het schip *Prins Frederik der Nederlandee.*

1 kistje adres het bestuur der afdeeling Oostelijk JAVA van koninklijk instituut van Ingenieurs per het schip *Batavia.*

1 pakje adres F. N. NIEUWENHUIJZEN, adsistent-resident te *Madura*, per het schip *Herman de Ruyter.*

1 trommel adres L. J. DE ROOCK, officier van gezondheid per het schip *Herman de Reijter.*

1 kistje adres Mevrouw STEINMETZ, per het schip *Anna Lena.*

1 kistje adres J. W. P. M. JANSEN, luitenant bij de artillerie per het schip *Brouwershaven.*

1 kistje adres K. A. DEKKER, controleur te *Sidokare*, per het schip *Goede Verwachting.*

1 kistje gemerkt M. B., per het schip *Koningin der Nederlanden.*

SOERABAYA, 19 *December* 1854.

De Kontroleur der Inkomende en Uitgaande Regten,
M. J. ADMIRAAL.

(*Voor het land.*) De ondergeteekende Algemeene Ontvanger te *Soerabaya*, als belast met de perceptie der middelen maakt bij deze bekend, dat de tweede termijn van de belasting der verponding over het loopend jaar, voor ultimo *December* dezes jaars zal moeten zijn aangezmverd, en dat tot den ontvangst dier belasting in den loop der maanden *November* en *December*, eerstkomende, dagelijks van des morgens acht tot des namiddags een ure (zon- en feestdagen uitgezonderd) zal gevaceerd worden ten zijnen kantore; wordende de belastingschuldigen mitsdien herinnerd, om voor ommekomst van dezen termijn de belasting te voldoen ten einde niet te vervallen, in de bij de wet bepaalde boete.

SOERABAYA, 30 *October* 1854.

De Algemeene Ontvanger voornd,
F. W. SPANGENBERG.

(*Voor het land.*) Op *Zaturdag den 30sten* dezer maand zal voor 's lands pakhuizen publicke veiling worden gehouden van eenige voor den dienst overtollige en onbruikbare goederen, als: kisten, goenie-zakken, hoepel-ijzer enz., benevens een weinig beschadigde koffij en kaneel.

SOERABAYA, 22 *December* 1854.

De Algemeene Pakhuismeester,
VAN MEERTEN.

RUSLAND EN ENGELAND.

(*Vervolg*)

De handel der Engelschen bloeide sedert het jaar 1572 in Rusland andermaal. Wederom mogten de Engelschen zich verheugen in de genade van den Czaar. Allerwege ondervonden zij regtvaardigheid, bescherming en bijstand, tot leedwezen van de Hollandsche en Duitsche kooplieden, die zulks op alle mogelijke wijzen zochten te verhinderen, hoewel zij bij den Czaar en de Djaken niets konden uitrigten. Ook Elizabeth sloeg geen acht op de inblazingen der Noordsche Staten; en toen zij gewaar werd, dat de koning van Denemarken de Engelsche schepen, die naar Lapland bestemd waren, aan een tol onderwierp, schreef zij in het jaar 1581 aan Johann, waarop hij antwoordde: „ik weet dat de eedvergeten koning Frederik van Denemarken, welke aan Rusland de goede verstandhouding met de Engelschen betwisten wil, thans zijne regten op Kola en Petschenga wil doen gelden; op landen, welke de eigendom van Rusland zijn! Wij willen echter zijne plannen doen in duigen vallen. Laat uwe Majesteit door oorlogschepen den weg ter zee en naar de Dwina banen, dan zal ik mijne landtroepen gelasten Uwer Majesteits kooplieden te beschermen tegen de Deenen in de Noordelijke havens van den Oceaan.' Maar toen Frederik in de woeste streken van Lapland geen oorlog wilde voeren, en beducht was voor de destijds reeds magtige oorlogsvloot der Engelschen, zag hij van zijne onregtmatige eischen af.

Dit op staatkunde gegronde en opregte verbond tusschen de beide rijken, vond ook zijnen steun in de personele vriendschap van Johann jegens Elizabeth, en werd door de verhalen van de Engelsche kooplieden te Moskow omtrent de groote eigenschappen en daden van de koningin en hare beminnenswaardige voorregten boven andere vrouwen, steeds gevoed. Men schreef zelfs dat Johann genegen was de *vijftigjarige schoone* te huwen. Evenwel is dit niet met historische waarheid geboekstaafd; maar zeker is het dat de Czaar zich met eene Engelsche dame in den echt wilde begeven.

Toen de koningin in den zomer van het jaar 1581 haren lijfarts Robert Jacobi naar Moskow zond, schreef zij aan den Czaar: „Niet alsof ik hem zelve niet zou noodig hebben, sta ik Uwe majesteit dezen in genezing van zieken zeer bekwamen man af, maar opdat hij Uwe Majesteit kan ten nutte zijn. Uwe Majesteit kunt op hem vertrouwen; en voorts zend ik nog een apotheker en chirurgijn ter genoegen van Uwe Majesteit, ofschoon wij er zelve gebrek aan hebben." In het mondgesprek met Robert vroeg Johann of er ook in Engeland weduw-vrouwen en jonge jufvrouwen waren, welke de hand van een Alleenheerscher konden waardig geacht worden. Robert Jacobi antwoordde dat hij er eene kende: namelijk Maria Hastings, dertigjarige dochter van eenen regerenden vorst des graven van Huntingdon, en bloedverwant der koningin, van moeders kant. Dit is te vinden in: *Engelsche Aangelegenheden No. 1, bl. 1.* De naam van den vader van Maria (niet Anna, zooals Hume in zijne geschiedenis van Engeland vermeldt,) was Carl of Huntingdon; hij was in der daad aanverwant aan de koningin door de familien van *Bolen* en *Hasting*

Toen de slimme Jacobi zag, dat de Czaar er naar verlangde, om met eene Engelsche dame in den echt te treden, en de voordeelen die daaruit voor Engeland zouden voortvloeijen ten volle besefte, hield hij gedurige loftuitingen over Maria, zoodat Johann den edelman Pessemsky als gezant naar London afvaardigde met de ondervolgende verhoudings-instructiën:

Ten 1ste Om met Engeland over een te komen omtrent een hecht staatsverbond.

Ten 2e De koningin onder vier oogen te spreken en aan Hare Majesteit onder belofte van geheimhouding de voornemens van den Czaar ten opzigte van een huwelijk te openbaren. Wanneer Maria de voor eene bruid des Czaars voldoende bekwaamheden bezat moest hem een portret op hout of papier toegezonden, en eene bijeenkomst gevraagd worden.

Ten 3e Op te letten of zij groot, schoon, blank en hoe oud zij was.

Ten 4de Over hare bloedverwantschap met de koningin en de staatswaardigheid haars vaders te informeren, en of zij broeders of zusters had, en hare betrekkingen zoo naauwkeurig als mogelijk was op te nemen. Mogt de koningin het bezwaar opperen dat de Czaar reeds eene vrouw had, dan moest zulks niet ontkend worden; maar de gezant moest Hare Majesteit onder het oog brengen, dat deze vrouw geene Czarin, geene regerende vostin (Caaritza) was, dat zij den Czaar niet aanstond en dat hij van haar wilde scheiden.

Ten 5de Te verklaren dat Maria alsmede al de lieden, welke aan het Moskovische hof wenschten te leven, het Grieksche geloof zouden moeten aannemen, dat de Czarewitsch Theodor reeds tot troonsopvolger benoemd was. Evenwel zouden de zonen der Engelsche vorstin bijzondere heerschappijen en voorregten worden toegekend. Deze voorwaarden zouden onveranderlijk moeten zijn, en wanneer de koningin Elizabeth hierin niet wilde treden zou hij Pessemsky, zijn verlof tot vertrek moeten verzoeken.

De gezant scheepte zich op den 11den Augustus 1582 te Kolomgora in en kwam op den 16den Augustus van datzelfde jaar in Engeland aan. Er heerschte te dier tijde eene besmettelijke ziekte te London, zoodat koningin Elizabeth te Windsor resideerde. Men bragt de gezant van het eene dorp naar het andere en maakte hem met

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Donderdag den 28sten December 1854.

Voor de woning van wijlen den heer W. C. van Dokkum, in de kampong *Pekalongan*, van deszelfs boedel.

Op Vrijdag den 29sten December 1854.

Voor de woning van den Luitenant Veenhuijzen, in het officiers kampement no. 9, van bendy, paarden en meubelaire goederen.

Op Zaturdag den 30sten December 1854.

Voor 's lands Algemeene Pakhuis alhier voor rekening van het Gouvernement van diverse goederen

En voor de toko van de heeren Kervel & Co., in de Chineesche Kamp, van min of meer beschadigde lijnwaden, enz.

SOERABAYA, *den 27sten December* 1854.

— Men leest in de *Javasche Courant*, dd. 20 Dec.

Men schrijft van Koepang den 3den November:

In den avond van den 1sten dezer, is alhier in eene opene boot aangekomen, een gedeelte der equipage van het Engelsche schip *Frances Walker*, bestaande uit den gezagvoerder Douglas F. Hay, den 1sten stuurman Y. A. Henderson en zeven schepelingen, benevens de passagiers mevrouw Hay met drie kinderen en mejufvrouw Sherlock.

Het schip *Frances Walker*, toebehoorende aan den heer D. P. Walker te Emsworth, Sussex, in Engeland is den 14den September ll. in ballast van Sydney vertrokken en was bestemd naar Calcutta. Den 26sten Sept. ll. bij den ingang van straat Torres, is die bodem op de klippen geraakt en geheel vergaan. De equipage en de passagiers hebben zich allen in éene sloep moeten redden, daar de twee anderen bij het stranden van het schip verbrijzeld waren. Bij het eiland Booby komende, verklaarden vijf der schepelingen dat zij met zulk een vol geladen sloep niet verder wilden gaan, en zijn aldaar achtergebleven; de overigen hebben de reis vervolgd, en zijn, na 35 dagen, gedurende welke mevrouw Hay, die in eenen hoog zwangeren toestand was, van een zoon is bevallen, over Delly te Koepang aangekomen.

Aan deze schipbreukelingen is onmiddellijk alle mogelijke hulp en verzorging verleend. De gezagvoerder met zijne vrouw en kinderen, benevens mejuvrouw Sherlock, vertrekken den 4den dezer, met de particuliere schoener *Giraffe* naar Macasser, terwijl de overige personen met de eerst voorkomende scheepsgelegenheid zullen vertrekken.

Gelijktijdig met de *Frances Walker*, is nog een Engelsch schip, genaamd *Sultana*, gezagvoerder Rimmer, in straat Torres verongelukt. De equipage heeft zich met de sloepen gered en is behouden te Delly aangekomen, met uitzondering van een der matrozen, die liever verkoos op Booby-eiland achter te blijven. De gezagvoerder van de *Sultana* en een gedeelte der equipage zijn met een Amerikaansch schip naar Manilla vertrokken. Acht schepelingen van dien bodem, benevens twee matrozen van de *Frances Walker*, zijn te Delly gebleven, waar zij van den gouverneur de vergunning hebben verkregen om goud te graven.

— De heer *Douglas F. Hay*, zijne echtgenoote en 3 kinderen, benevens Mej. *Sherlock* zijn den 17den dezer met het stoomschip *Ambon*, gezagv. *Hugenholtz*, van Macasser vertrokken en den 21sten alhier, te Soerabaija, in welstand aangekomen, waar zij terstond een gastvrij onthaal gevonden hebben.

— In de *Times* leest men eene vertaling van een uit Nanking onlangs ontvangen geschrift; het is afkomstig van de leiders der Chinesche revolutie, en alles behalve bemoedigend voor degenen welke die revolutie als eene beweging van Christelijke strekking met blijde hoop begroeten. In dat geschrift is wel sprake van den Hemelschen Vader, van den Zoon en van den Heiligen Geest of Trooster; maar bij de lezing blijkt het aldra, dat aan deze namen geene Christelijke denkbeelden worden gehecht. De man, die den Keizer van China naar de kroon steekt, laat zich als een goddelijk persoon vereeren en Zoon Gods noemen; hij handelt naar hemelsche bevelen, van boven ontvangen door tusschenkomst van eenen zijner medestanders, die onmiddelijk met het Opperwezen in aanraking is en daarom den naam van den Heiligen Geest of Trooster voert. Die bevelen bevatten geene diepzinnige leerstukken of verhevene zedelessen; zij betreffen de regeringsdaden, de inrigting van het hof, en zelfs de hofplegtigheden. Zoo wordt bevolen, dat de vorst niet met overhaasting doodvonnissen mag doen uitvoeren, dat hij vrouwelijke dienstboden niet wegens elk gering vergrijp met den rotting mag slaan; dat de vermoedelijke troonsopvolger niet moet uitgaan bij regenachtig weder; dat de vorst zwangere vrouwen zachtaardig behandelen en niet met geschoeiden voet schoppen mag, enz.

DE AMBACHTSCHOOL TE SOERABAYA.

In de laatste jaren zag men op Java menige instelling verrijzen, zoo tot vorming en beschaving van het aankomende geslacht, als tot leeniging der lijdende menschheid; welke hun aanwezen te danken hebben aan opregte menschenvrienden. Onder deze bekleedt voorzeker de Ambachtschool te Soerabaya, niet de geringste plaats: eene instelling eenig in zijne soort op Java, te weinig algemeen bekend, en overwaardig tot navolging.

Zie hier eene korte beschrijving van het ontstaan, de voortgang en werking dier instelling. Mogt deze, zoo mogelijk, de algemeene belangstelling meer en meer opwekken! . . . Ongeveer een paar jaren geleden, trad uit den boezem der Afdeeling van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te Soerabaya een bekwaam man op, die het denkbeeld opperde tot oprigting eener ambachtschool, om daardoor voornamelijk hen, wier middelen of omstandigheden niet toelieten, hunne zonen of pupillen naar Nederland te zenden tot voltooijing hunner opvoeding, te gemoet te komen, en in de gelegenheid te stellen, te dezer plaatse in zoodanige wetenschappelijke vakken onderwijs te kunnen genieten, als welke den grond kunnen leggen voor een volgend fatsoenlijk bestaan, waardoor voor menig een, wiens vooruitzigt duister was, een helder verschiet werd geopend. . . . Waarlijk! Een edel, een verheven denkbeeld! . . .

Bekend met de moeijelijkheden waarmede te kampen was, — hetgeen trouwens het lot is van iedere nieuwigheid — hield zulks hem niet terug, ernstige wil en volharding kwamen die te boven; geschikte mannen sloten zich nevens hem aan en . . . eenige maanden daarna — den 2den Mei 1853 — werd de school geopend met een zestigtal leerlingen.

Uit een kort verslag dier schole, opgenomen in den *Oostpost* van den 28sten September 1853 N°. 40, blijkt, dat toen reeds, onder de leiding der daarbij genoemde mannen. ruim *tachtig* jongelieden *kosteloos* onderwijs genoten, terwijl op den 9den Mei jl. bij eene algemeene vergadering der leden — waarvan ook het verslag is geplaatst in voornoemd blad van den 10den daaraanvolgende N°. 19 en overgenomen in de *Java-Bode* van den 17den dier maand N°. 39 — de talrijke teekeningen en boeken, als eerstelingen dezer instelling, de aanwezigen ter bezigtiging werden voorgelegd, en den verdienstelijken leerlingen eerepijzen uitgereikt. — Algemeene belangstelling en tevredenheid las men op ieders gelaat; de wensch, voor het in stand blijven niet alleen, maar voor den toenemenden bloei dezer jonge instelling, steeg als uit eenen boezem opwaarts.

Die wensch is tot dusverre niet verijdeld. Dank zij de onvermoeide pogingen der hiervoren bedoelde verdienstelijke mannen! Drie malen in de week besteden zij twee avond-uren — van 6 tot 8 — om de jongelingen in de verschillende vakken te onderwijzen. Wie zou den goeden uitslag daarvan kunnen betwisten? als in aanmerking genomen wordt, dat, met voor het grootste gedeelte ten eenemale ongeoefende knapen begonnen, nu, na een onderwijs van slechts ruim anderhalfjaar, aan ruim tachtig leerlingen geregelde lessen worden gegeven in de na te noemen vakken, in vier afdeelingen verdeeld, als:

EERSTE AFDEELING.

In de landmeetkunde; topographisch teekenen; voorlezingen en verklaringen, betrekking hebbende op de kennis der verschillende kultures in de tropische gewesten.

TWEEDE AFDEELING.

In de werktuigkunde, met hetgeen daarmede in verband staat.

DERDE AFDEELING.

In de bouwkunde, voor zoo verre zulks in Indië op het bouwen van huizen, bruggen enz. kan worden toegepast.

VIERDE AFDEELING.

In het regtlijnig- en ornement-teekenen enz.

Het doel is, om de jongelingen der eerste afdeeling op te leiden tot opzieners bij de kultures en landelijke ondernemingen; der tweede afdeeling, voor ambachten en machinisten op fabrieken en stoombooten; der derde afdeeling, voor opzieners bij den waterstaat, partikuliere architecten en aannemers van datgene hetwelk bij verschillende bouwdepartementen gemaakt wordt of dienstig kan zijn; en der vierde afdeeling, voor aankomende jongelingen, die zich nog voor geen vak kunnen bepalen.

Het nuttige en heilzame dezer instelling zal wel geen betoog behoeven; het sprekend bewijs is dáár; men heeft slechts op te merken, het aanzienlijk getal van ongeveer één honderd en tachtig donateurs, aan wier hoofd prijkt, de Opperlandvoogd dezer gewesten, die zich wel heeft willen verwaardigen, het Hoogstdenzelven aangeboden Beschermheerschap op zich te nemen. Edoch. . . . alle deze gunstige verschijnselen behooren door aanhoudende deelneming ondersteund te worden; zeer veel kan der zake bevorderlijk zijn. In de eerste plaats: aansporing der jongelingschap, ten hunnen huize, tot werkzaamheid en beoefening aldáár der lessen die zij op de school ontvangen; zoomede het geregeld doen bijwonen dier lessen; en ten anderen: door van tijd tot tijd eens het onderwijs bij te wonen. Vooral ouders en voogden dienen hierin het grootste belang te stellen; deze belangstelling wekt der jongelingen naijver op; en gewis, de bezoeker zal niet alleen, voldaan; maar hoogst bevredigd vertrekken. Bij zijn intreden in de school, wordt hij dadelijk getroffen door de orde en stilte die alomme heerscht onder een zoo groot aantal jongelingen, die afdeelingsgewijze aan tafels verdeeld, met de meeste inspanning en oplettendheid de hun voorgelegde taken, staande volvoeren; of aandachtig luisterende zijn naar de uitleggingen der onderwijzers, waarvan zij tevens aanteekening houden, in daarvoor bestemde schrijfboeken en, wanneer hij gadeslaat, hoe bedaard, hoe minzaam dat onderrigt gegeven wordt, dan zal hij volmondig moeten bekennen, dat zoodanig eene instelling nuttige leden voor de maatschappij zal voortbrengen en alle ondersteuning waardig is; dat het penningske daaraan besteed honderdvoudige interessen zal opbrengen; dat mannen die zich geheel belangloos aan die taak wijden, niet alleen de achting van iederen weldenkenden verdienen; maar hunne namen, met gouden letteren gegrift, aan de nakomelingschap behooren te worden overgebragt.

Q.

INGEZONDEN STUKKEN.

In nommer 44 dezer Courant wordt een berigt gevonden, betreffende den bouw der nieuwe kerk te Pasoeroean, met de treurige opmerking, dat die bouw welhaast zou moeten gestaakt worden, uit hoofde alle beschikbare fondsen nagenoeg geheel verbruikt waren. Het doel van dit berigt vatten wij niet juist, ten zij men er de christelijke gemeente van Pasoeroean in een ongunstig licht door heeft willen plaatsen en de groote menigte heeft willen doen twijfelen aan hare belangstelling in haar bedehuis. Tegen over die zonderlige mededeeling, leggen wij hier openlijk de verklaring af, dat bereids meer dan vijf maanden aan het kerkgebouw wordt voortgewerkt en dan nog geen enkelen dag, wegens geldgebrek, vertraging, veel minder stilstand, in de werkzaamheden heeft plaats gegrepen. Terwijl wij er tot geruststelling van den berigtgever mogen bijvoegen, dat de gegrondste hoop op de voltooijing van ons kerkgebouw bestaat. Maar dan willen wij hem vervolgens ook nog in overweging geven, wanneer hij den bouw der nieuwe kerk te Pasoeroean, bij het algemeen wenschte ter sprake te brengen, of dit moest geschieden op eene wijze, die waarlijk weinig vleijend is voor de Pasoeroeansche gemeente en of hij niet liever moest zijn bedacht geweest op eervolle en loffelijke vermelding van den man, die zich omtrent dien bouw de meeste verdiensten verworven heeft en op onze dankbaarheid eene duurzame aanspraak behoudt. Wij bedoelen den WelEdelen heer A. G. Schultze, wien reeds lang eene openbare hulde behoorde te worden toegebragt, wegens den belangeloozen ijver, dien hij van het eerste oogenblik af tot heden, in onze onderneming heeft getoond. Winst noch voordeel heeft hij bij de gemeente van Pasoeroean gezocht, waar hij als een bekwaam bouwmeester zijne krachten en talenten, tot den opbouw harer kerk heeft geleend en zelf daartoe ook door eene niet karige gift heeft bijgedragen. Nog staat wel ons Bedehuis niet voltooid; maar zoo ver het thans gevorderd is, mag het ongetwijfeld op hem, als bouwkunstenaar, roem dragen. Het doet ons leed, den kundigen en onbaatzuchtigen man uit ons midden te zien vertrekken. Doch in ons aandenken blijft hij bewaard. En roepen wij hem eerlang een weemoedig vaarwel toe; hij neme de streelendste zelfvoldoening mede uit de schoone en edele taak, die hij, vooral gedurende de laatste maanden dezes jaars, onder ons vervulde; gelijk onze opregtste heilwenschen hem volgen naar gene zijde des Oceaans, in het land zijner geboorte.

In het *Soerabaijasch Advertentie-blad* den 23sten dezer, komt onder *ingezonden stukken* een artikel voor, waarin wordt afgekeurd de door ons in den *Oostpost* No. 44 van dit jaar geplaatste mededeeling betrekkelijk den opbouw der kerk te *Pasoeroean*, waarvan men het doel niet begrijpt; die men eene *zonderlinge mededeeling* noemt en uit welke men allerlei vreemde gevolgtrekkingen maakt.

Ten einde de dwaze opmerking van den berigtgever in het *Advertentie-blad* in het ware licht te plaatsen, laten wij hier onze mededeeling volgen. Wij schreven, onder dagteekening van 1 November:

„ De bouw der Nieuwe kerk te Pasoeroean wordt krachtig voortgezet; doch zal weldra moeten gestaakt worden, vermits alle beschikbare fondsen nagenoeg geheel verbruikt zijn. Het is te hopen dat eerlang in het gebrek aan geld zal worden voorzien."

Wij spraken dus van eene staking der werkzaamheden niet *stellig*, maar *voorwaardelijk*. En wij spraken waarheid. De berigtgever in het *Advertentie-blad* levere ons het bewijs van het tegendeel. De gelden voor den kerkbouw zijn werkelijk verbruikt geweest. Ware er sedert niet een gouvernements subsidie verleend, en was het uitzigt niet geopend op eene aanzienlijke opbrengst eener eerlang te houden tentoonstelling en verloting van handwerken en voorwerpen van smaak, dan zou het ongelukkig gesteld zijn met den bouw der *Pasoeroeansche kerk*.

Dit bewijst overigens niets tegen de belangstelling der gemeente in haar Bedehuis. De gemeente heeft gedaan wat zij konde doen, en die gemeente zal daardoor niet in een ongunstig daglicht worden geplaatst, zoo als de berigtgever van het *Advertentie-blad* vreest.

Het doel van ons berigt was geen ander, dan om de belangstelling in den kerkbouw, dáár waar die vereischt werd, op te wekken, en de uitkomst bewijst, dat dit doel is bereikt.

Maar nu vragen wij op onze beurt: wáárom het berigt, voorkomende in den *Oostpost* van den 1sten November *eerst nu* beantwoord en aangevallen? Is het ook, omdat men vreesde, dat de in dien tusschentijd verkregen hulpmiddelen niet zouden verleend zijn, indien men al dadelijk en in het openbaar verkondigde, *dat er geen geldgebrek was?*

En wat is nu het doel van het artikel in het *Advertentie-blad?* kennelijk geen ander, dan om, behalve ons aan te vallen, den heer *A. G. Schulze*, over wien drie vierde gedeelte van het artikel handelen, als bouwmeester der kerk uitbundigen lof toetezwaaijen. Wij willen van dien lof niets afdingen; wij nemen zelfs aan, dat die ten volle verdiend is. Maar waarom dan niet aan allen lof geschon-

---

Engeland bekend, hetwelk echter niet wegnam, dat hij zich over het drentelen gedurende den tijd van zes of zeven weken zeer beklangde. Eindelijk den 4den November werd hij met zijne Djaken, Neudatscha en den Pool Bekman, in het paleis te Windsor, te midden van eene talrijke vergadering van rijksgrooten, pairs, hofbeambten, kooplieden van Londen en leden van het Russische handelsgezelschap aan Hare Majesteit de koningin voorgesteld. Elizabeth stond op toen zij den naam van Johann hoorde, deed eenige passen voorwaards, nam de geschenken en den brief van den Czaar aan, en verklaarde met een glimlach dat zij de Russische taal niet verstond. Vervolgens vroeg zij naar het welzijn van haren vriend, betuigde haar medelijden over den dood van den Czarewitsch, was vriendschappelijk en gaf op de verklaring van Pessemsky, dat de Czaar de koningin meer dan alle heerschers van Europa beminde, ten antwoord: „ik bemin hem niet minder en wensch van ganscher harte hem eerlang met mijne eigene oogen te zien." Zij verlangde te weten hoe het de gezant in Engeland beviel en of het in Rusland rustig was. Pessemsky roemde den overvloed der bevolking van Engeland, verzekerde dat alle onlusten in Rusland gedempt waren en dat de boosdoeners berouw en de Czaar genade bewezen had. Pessemsky was zeer tevreden over de eer die men hem aandeed; maar beklaagde zich over de nalatigheid en de vertraging van den kant der koningin ten opzigte zijner zending. Hij wilde zich niet met spelevaren en jagen verlustigen, zooals men hem voorstelde, doch antwoordde: „Wij zijn hier niet om te spelen, maar wel om te werken; wij zijn afgezanten van den Czaar en geene schutters!"

Eindelijk op den 18den December had hij de eerste belangrijke bijeenkomst met de ministers te Greenwich. Hij voerde aan dat Bathory de bondgenoot van den Paus en den Keizer, en de vijand van Rusland was. Dat Johann, die van den beginne af de vriend van Engeland geweest was, die vriendschap door een plegtig verdrag met Elizabeth wenschte te bevestigen, om met Engeland dezelfde vrienden en dezelfde vijanden te hebben; om met Engeland gezamenlijk oorlog te voeren en ook vrede te sluiten; dat Engeland zoo al niet met troepen toch met geld zou kunnen bijspringen; dat, aangezien den Engelschen in Rusland alles ten dienste was, Engeland ook Rusland met geschut, toerustingen, zwavel, naphta, koper, lood, tin en alles wat tot den oorlog noodig is tegen betaling zou kunnen helpen.

Daarop vroegen de Engelsche ministers of de oorlog met Lithauen nog niet geëindigd was; aangezien de Paus zich toch beroemde dat hij de zaak tusschen de Czaar en Bathory had bijgelegd. De gezant gaf ten antwoord, dat de Paus zich mogt beroemen, waarop hij wilde, maar dat zijn meester de Czaar wel wist wie zijne vrienden of vijanden waren.

De ministers gaven de toestemming van de koningin van Engeland in alle voorstellen, en stelden de hoofdartikelen van het verbond op het papier. In dit stuk noemde de koningin den Czaar, haren broeder en neef, en bezigde de uitdrukking: *de Czaar bidt de koningin.* Voorts bedong men dat geene andere buitenlanders dan de Engelschen het regt zouden hebben om in Rusland handel te drijven en wel in de Dwinsche landen, in Salowky, aan den Ob, aan de Petschora en Mesen.

Hierop antwoordde de Russische gezant met verontwaardiging: „de Czaar is de broeder, maar niet de neef van de koningin van Engeland; de Czaar doet Hare Majesteit zijnen wensch kennen, hij verlangt, maar hij *bidt* niet; en hij geeft nooit aan iemand bij uitsluiting het regt om in Rusland te mogen handelen. Onze landen staan voor alle buitenlanders open.

De ministers haalden het woord *neef* door, en verklaarden dat het geene verlaging in zich bevatte maar wel liefttalligheid moest beteekenen. Zij schrapten ook het woord *bidden* door; en beweerden dat de Engelschen, die met groot gevaar en kosten de vaart op de Noordsche kusten ontdekt hadden, ook aanspraak konden maken en uitsluitend op de Dwinsche kusten te mogen handelen.

Zij beklaagden zich ook over de nieuwe tol, die over de kooplieden zeer drukkend was. Pessemskij antwoordde dat de kooplieden, welke sinds lang in Rusland maar halve regten betaald hadden, schatrijk geworden waren, en dat de Czaar niets anders geëischt had. Doch dat hij in een zwaren oorlog met Lithauen, den Chan en andere vijanden gewikkeld zijnde, den kooplieden gelast had om in het jaar 1581 eene som van 1000 roebels en in 1582 eene som van 500 roebels te betalen. Dit had hij ook van andere kooplieden, zoowel in- als uitlanders geëischt, doch de Engelschen hadden er niet aan voldaan.

Hiermede eindigde het onderhoud dezer staatsmannen, en de bruidsaangelegenheden namen eenen aanvang.

ken, die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt bij den kerkbouw? Waarom gezwegen van den heer *J. Montoft*, ouderling der gemeente, die met onvermoeiden ijver, dag aan dag, dien kerkbouw persoonlijk surveilleert en regelt, en die in meer dan één opzigt getoond heeft daarvoor alles over te hebben. 's Mans bekende nederigheid verbiedt ons hierover meer uitteweiden.

Ten slotte geven wij den berigtgever van het *Advertentieblad* den raad, voortaan wat naauwkeuriger te zijn bij het stellen van artikelen, die bestemd zijn, om door dagbladen openbaar te worden gemaakt.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Op *Donderdag den 28sten December* 1854, door de *Weeskamer* als administrerende den boedel van wijlen W. C. VAN DOKKUM, in de kampong *Pekalongan*, te *Soerabaya*, van eene groote hoeveelheid JATIE BALKEN en dito DOLKEN, benevens MEUBILAIRE en andere GOEDEREN. (530)

VENDUTIE

Vrijdag den 29sten December bij S. H. WANDERS in de Heerenstraat van:

GENEVER,
BIER,
DIVERSE WIJNEN,
BANKET,
KOEKEN in BLIK. Enz. (518)

ALLES PAS UIT NEDERLAND ONTVANGEN.

Zullende als mede op bovenstaande vendutie nog worden verkocht eene partij GEZETTE BRILLANTEN, toebehoorende aan den Chinees THE TIANSOEN. (519)

VENDUTIE

Wegens vertrek, op *Vrijdag den 29sten* dezer voor de woning van den 1en Lt. VEENHUIJZEN, in het *Kampement* No. 9, van eenen zeer netten INBOEDEL, bestaande uit HANG- en TAFELLAMPEN, een zeer accurate REGULATEUR, BENDY en PAARDEN, enz. enz. (534)

LEKKERE

NIEUWE HARING.

Pas ontvangen, bij
(545) B. VAN DER ZWAAN.

Kaart van de Krim.

Bij E. FUHRI.

ALLEMANSGADING.

PER ANNA LENA WEDER ONTVANGEN

KOPER- EN IJZERWAREN,

ALS:

Koperen- en ijzeren spijkers, koperen schroefknoppen, haken, schuiven, knipscharnieren, geweerschoorsteenen, groote ijzeren hangsloten, koperen hangsloten, dito 1, 2, 3 maal verborgen, koperen lettersloten van 3, 4, 5 en 6 rollen, gewone antieke en gefaçonneerde lakastsloten, nachtsloten, gesorteerde groote ijzeren hangsloten, allerhande soorten, platte, ronde tangen, hand- en sluitschroeven, engelsche kleefschroeven, wagensleutels, geassorteerde horlogiemakersvijltjes, vertinde pendulesleutels en roskammen, stemhamers, met 2 gaten, Nederlandsche gewigten in kistjes, koperen verborgen kunsthangsloten, brievenweegschaaltjes, schroevendraaijers, blanke boomzagen en scharen, etuis met werkmansgereedschappen, drilboren, nijptangen, rijtuigboenders, gekoperde stalen veren voor banken en stoelen, podding en geleivormen, schilderijkoord, capsules, knip- en zak-messen, pennemessen van *Bastet* en scheermessen, allen 1ste qualiteit, nagel-, haar- en lampenscharen, paardenhoefmessen, Europesche bendi- en wagenleidsels van venetiaansch vlas, enz.
(532) DEELEMAN.

BEST

PROPATRIA PAPIER

Afgesneden en onafgesneden van de beste tot de minste soorten van *f* 12— rec. tot *f* 6— de riem; voorts:

BILLET PAPIER IN-8°,

en alle andere kantoor- en schrijfbehoeften, bij

E. FUHRI.

ONTVANGEN

BIJ B. VAN DER ZWAAN.

Gerookte Ossenhaasjes, Saucijs de Bologne, Haagsche Beschuit, Knuppel, Deventer, Secretaris en andere koek, Krenten, Rozijnen, Amandelen, Vijgen en Pruimedanten, Vijgen en Amandelen, in blikken en in flesschen, Rolpens en Ketting Saucijs, Haantjes, Gersten en Porter Bier, Champagne, Rhijn, Port, Muscaat en Roode wijn, Cognac, Sirop de Punch en Focking's likeur, Anchovis, Boter, Kaas en Hammen, Banket en Suikerwerk, alles van de beste qualiteit. (544)

DIRECT VAN BORDEAUX

ONTVANGEN.

10 Oxhoofden buitengewoon goeden **ROODEN WIJN, MEDOC** in dubbelde fusten.
(536) C. BECHADE.

ALLEMANSGADING.

NOG ONTVANGEN.

Per *Anna Lena* als:
Een **IJZEREN BRANDKAST** voorzien van eene eenvoudige doch GEHEIME SLUITING en als palisander hout geschilderd.
(533) DEELEMAN.

EENE VERZAMELING
VAN

KINDER LEES- EN PRENTEBOEKJES.

Van de nieuwste uitgaven, de beste schrijvers van dezen tijd, keurig netjes ingebonden, verguld op snede, en met zeer fijne, fraai gekleurde plaatjes voorzien.
Bij E. FUHRI.

EERST HEDEN ONTVANGEN.

Eene bij uitnemendheid fraaije collectie zwarte, witte en gecouleurde MOIRÉ VESTEN de laatst uitgekomene Parijzer dessins, bij
(555) E. MARTENS.

HOTEL DE COMMERCE.

BIEFSTUK.

Verkrijgbaar alle morgens van 10 tot 12 ure.
(540)

PAS ONTVANGEN.

Een ruim ASSORTIMENT ODEURS, HAAR-OLIE en ZEEP, als:

SAVON à la ROSE,
„ TRANSPARENT,
„ à L'AMANDE AMÈRE.
COSMETIQUE.
CRÈME D'AMANDES AMÈRES.
EXTRAIT DE ROSE.
„ „ MIEL.
„ „ PATCHOULY.
„ „ MOUSSELINE.

ALSNOG:

PUIKE HAMMEN en ZOETEMELKSCHE KAAS.
(516) G. J. GERSOM.

ALLEMANSGADING.

VOOR 1855.

KANTOOR-ALMANAKKEN 50 Cs.
ALMANAKKEN met Damesportretten à *f* 1.
ZAK-ALMANAKKEN voor kantoor en huishoudelijk gebruik *f* 3.
(541) DEELEMAN.

Bij den ondergeteekende ontvangen:

NED. INDISCHE ZAK-ALMANAKKEN,
KANTOOR PLAK-ALMANAKKEN
en
JAVAANSCHE ALMANAKKEN
VOOR 1855.

E. FUHRI.

TE HUUR,

om met primo Februarij 1855 te aanvaarden, een HUIS op de Grissesche weg, naast Doctor KOOT, thans bewoond door en te bevragen bij den heer KUYP. (546)

C. L. ARNOLD, Jr.

PROCUREUR

Woont in de *Societeits-Straat*, tegenover het huis van den heer C. VAN RAALTEN. (529)

HOTEL DE COMMERCE.

539) RIJPAARDEN TE HUUR.

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL OEFENING BAART KUNST.

Op Donderdag den 28sten December 1854,

DE KLUIZENAAR

op het Eiland Formentera.

TOONEELSPEL IN TWEE BEDRIJVEN.

En het welke:

DE SCHILDERKAMER VAN FRANS HALS,

OF HET PORTRET VAN VAN DYCK.

CORRESPONDERENDE BLIJSPEL MET ZANG IN EEN BEDRIJF.

De plaatsen kunnen besproken worden van des morgens 8½ tot des middags 2 uur.

Er wordt verzocht in het gebouw niet te rooken alsmede in het parterre niet te staan.

Wegens de uitgebreidheid van het stuk, de aanvang des avonds ten 7½ uur precies.

Prijzen der plaatsen voor dames en heeren *f* 3 recepis, Militairen beneden den rang van officier en kinderen beneden de 12 jaren, *f* 1.60 recepis. (547)

ZANGVEREENIGING APOLLO.

SOIRÉE MUSICALE.

Op Zaturdag den 30sten December, ten half acht ure,

IN HET NIEUWE SCHOUWBURG-LOKAAL.

Namens de Directie van
bovengenoemde vereeniging,
De Secretaris,
(153) DE THOMÉZE.

T. R. J. M. HUIJSERS vertrekt naar *Timor*. Gemagtigden de heeren *B. J. Van Eck & Co.* alhier. (543)

STERFGEVALLEN.

Na een lijden van slechts weinige dagen, overleed tot onze bittere droefheid, op den 14den Dec. jl. in het hospitaal te *Willem I*, onze veel geliefde broeder en behuwdbroeder A. E. A. WEIJERMANS, in den jeugdigen leeftijd van 18 jaren, aan de gevolgen eener hevige dijssenterie.

MALANG, Uit aller naam,
21 Dec. 1854. P. WEIJERMANS.
Eenige kennisgave. C. WEIJERMANS.
(548) C. H. WEIJERMANS.

SCHEEPSBERIGTEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

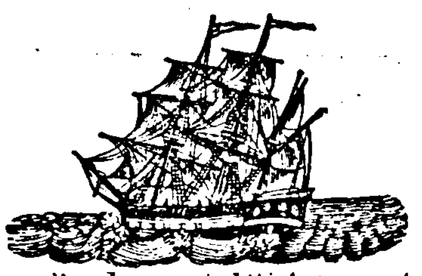

Wordt aangeboden met het snelzeilend tot den OVERVOER van PASSAGIERS uitmuntend ingerigt Nederl. schip *Margaretha Simonetta*, kapitein HOFFMAN, tegen medio Januarij 1854 te vertrekken.

Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder of bij *De Agenten,*
(537) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch schip *Admiraal Zoutman*, kapt. P. D. NAP, hebbende uitmuntende inrigtingen tot OVERVOER van PASSAGIERS en voorzien van eenen geëxamineerden SCHEEPS-DOCTOR. Genoemd schip zal vermoedelijk tegen het begin van *Februarij* 1855 de reis kunnen aanvaarden.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoeder dan wel bij

De Agenten,
FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Per het snelzeilende en voor den OVERVOER van PASSAGIERS uitmuntend ingerigt Nederlandsch schip *Capella*, gevoerd door kapitein H. WEGMAN, hebbende een geëxamineerden SCHEEPSDOCTOR aan boord en zijnde RUIM VOORZIEN van alle gemakken en benoodigheden voor FAMILIEN.

Nadere informatiën te bekomen bij den gezagvoerder of bij *De Agenten,*
(513) FRASER EATON & CO.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

19 Dec. Chs. Ettij, van Probolingo. — 20 Dec. T. G. Reijnhart, K. N. Coert, A. A. Pilouw, D. Johannes, beiden van Pasoeroean. — 21 Dec. R. Sijmons, J. Kervel, allen van Probolingo. — 22 Dec. C. M. K. Maurenbrecher, van Samarang; D. F. Hay en familie en mej. Sherlock beiden van Koepang; J. J. Cocq, van Modjokerto. — 23 Dec. G. J. Fabritius, van Ternate; S. A. Thomas van Batavia; A. A. Agretti en T. Melchers, J. Williams, allen van Pasoeroean.

HOTEL MONTOFT.

Dr. van Vierhoute, Jhr. de Stuers, van Tuijl van Serooskerke, van Gorkum, Kluit, Aghina, allen van de ree-

de. — Ds. Kam en familie uit de Molukkos. — Mejufvr. Spangenberg, uit de stad. — J. de Mol van Otterloo en familie van Kedirie.

MARINE HOTEL.

Kapt. Pot en Kapt. Kluin, beiden van Pasoeroean; Ronkes van Probolingo; Kapt. Harms, van Batavia; Kapt. Rotgans, van Pasoeroean; Kapt. Burggraaf, van Batavia; Kapt. Deibel, Maurenbrcher en Kapt. Hazelhoff, allen van Samarang; Kapt. Hugenholst en echtg., Frabritius, beiden van Ambon; Uhlenbeck en Van Raders, beiden van de reede.

HOTEL DE COMMERCE.

20 Dec. de Gee, van de reede; 21 Elshout, van Amboina; 23 Chupman, uit de residentie; 25 Le Rutte, uit het hospitaal, en Esschauzier, van Pasoeroean.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

C. Hill, de Neufville, D. Soerabaya 7 Dec.— S. P. T. Henckel, Gallas, D. Salatiga 11 Dec.— S. H. Palmer van den Broek, Quentin, D. Soeracarta 5 Dec. — C. A. J. van der Smissen, Quant, D. Batavia 10 Dec.— C. E. L. Gerlach, Stronck, Z. Sumanap 4 Dec.

Getrouwd:

A. Wijnveldt met A. C. F. Loust, Batavia 7 Dec.— W. F. Hoogeveen, met P. W. L. Holle, Batavia 22 Nov. — H. D. Busman met R. T. Bastiaans, Samarang 6 Dec.— H. W. D. Schoonheid met A. D. Meijer, Batavia 16 Dec.

Overleden:

P. E. Agerbeek, Batavia 11 Dec.— P. E. A. Meeng, 6 j. Pattie 11 Dec.— J. Rambaldo, kapt. ter zee, 64 j. Soerabaya 24 Nov.— E. A. Coldenhoff, 4 j. Ternate 30 Nov.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerder*	*Van*
Dec.	19	Nederl. Ind.	Nagalaut.	J. Winter.	Samarang.
„	—	Gouvernements	stoomsleep vaartuig.	P. H. van der Wedden.	van de zeebank Westergat.
„	20	Nederlandsche	Justina.	M. P. Deibel.	Samarang.
„	—	„	Oostergoo.	C. F. Hazelhoff.	Batavia.
„	21	Nederl. Ind.	Atiat Toolbarie.	Sech Osman Bahasoan.	„
„	—	„ „	stoomschip Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	Makasser.
„	—	„ „	Alfulck.	Sech Abdul Kadir Baradjak.	Batavia.
„	22	„ „	Asultanie.	Said Mohm. bin Aloei Assegaf.	Balie (Ampenan.)
„	—	„ „	Aldjoesoor.	Said Mohm. bin Sech bin Djahija.	Banjermassing.
„	—	„ „	Faulke Nassar.	Sech Achm. Baoezeer.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerder*	*Naar*
Dec.	19	Nederlandsche	Capella.	H. Wegman.	Nederland over Pasoeroean.
„	—	Balische	Srie.	D. Crawford.	Singapoer.
„	—	Nederl. Ind.	Bientang Timor.	Liem Lieptjoen.	Grissee.
„	20	Nederlandsche	Herman de Ruijter.	P. J. Feijnt.	Nederland over Pasoeroean.
„	21	„	Christiaan Huijgens.	A. J. Ihlower.	„ „ „
„	—	„	Erasmus.	H. F. Scharper.	„ „ Probolingo.
„	—	Nederl. Ind.	Djabir.	Sarif Achm. Baharoon.	Banjermassing.
„	—	„ „	Mansoor Sarie.	Mohm. Taheer.	Passeer over Pegattan.
„	—	„ „	Harriet thans hern. Julie.	A. Couteron.	Molukkos.
„	22	Nederlandsche	Schoonderloo.	A. F. Marmelstein.	Nederland over Pasoeroean.
„	23	„	Justina.	M. P. Deibel.	Padang.
„	—	Z. M.	stoomschip Vesuvius.	Luit. ter zee 1e kl. P. A. Matthijsen.	Larentoeka, Tim. en Molukkos.
„	—	Nederlandsche	Nederland en Oranje.	L. van der Plas.	Nederland over Pasoeroean.
„	24	Nederl. Ind.	Maijmoon.	Said Hoesin bin Kassim	Palembang over Sumanap.
„	—	Nederlandsche	Anna Johanna.	W. A. S. Valbergh.	Joanna.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der schepen*	*Gezagvoerder*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederl. Ind.	Ambon.	A. Hugenholtz.	Molukkos.	W. Cores de Vries.
Nederlandsche	Oostergoo.	H. J. Hazelhoft.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Prinses Charlotte.	H. Harms.	„	Ruijl Cramer & Co.
„	Geziena.	P. Burggraaf.	„	Ruijl Cramer & Co.
Engelsche	Sterling.	Jamieson.	„	Hoekstra Gijsing & Co.
Nederlandsche	Margaretha Simonetta.	J. Hoffman.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Admiraal Zoutman.	P. Nap.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Anna Lena.	P. F. Antusch.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Julie Claire.	H. de Wijn.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Souburg.	H. B. Evers.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Johanna.	W. Halbertsma.	„	Schimmelpenninck & Co.

Aangekomen Passagiers

Met de Ned. bark *Justina*, een officier.— Met de Ned. bark *Oostergoo*, Z. M. troepen. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, predikant Kamp en fam., 3 offic. mejufv. Sherbok, mejufv. Hock, Z. M. troepen en bannelingen. — Met de Ned. Ind. bark *Aldjoesoor*, Z. M. troepen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Wachtkorvet Nehalennia; stoomschip Borneo; de Gouv schoener Doris; het stoomsleep vaartuig; de schepen Philotaxe. Jeannette Philippine, Ammana Tulbarie, Admiraal Zoutman, Margaretta Simonnetta, Gezina, Alfulck; de stoomschepen Java, Langen Lamongan, Ambon: de barken Fatal Maän, Hoksoen thans hern. Hamadanie, Bacht Mastora, Hendrika, Souburg, Julie Claire, Machmodie, Catharina Hendrika, Hoeksing, Stirling, Salma, Princes Charlotta, Nagalaut, Oostergoo, Atiat Toolbarie, Asultanie, Aldjoesoor, Faulke Nassar; de brikken Volante, Johanna, Anna Lena, Djoemating; de schoener Fathal Rachman thans hern Selaparang.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

19 Dec. het Ned. barkschip *Capelle*, gezagv. H. Wegman, van Soerabaya.

22 Dec. het Ned. barkschip *Schoonderloo*, gezagv. A. F. Marmelstein, van Soerabaya; het Ned. barkschip *Herman de Ruijter*, gezagv. P. J. Feijnt, van Soerabaya; het Ned. barkschip *Christiaan Huijgens*, gezagv. A. J. Ihlower, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

20 Dec. het Ned. barkschip *Susanna Geertruide*, gezagv. D. Steenveld, naar Amsterdam.

23 Dec. het Ned. barkschip *Copernicus*, gezagv. E. P. Prater, naar Rotterdam; het Ned. schip *Jupiter*, gezagv. G. J. van der Meij, naar Amsterdam; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

Aan en uitvoer te Pasoeroean van 18 December tot en met 23 December 1854.

UITVOER

Naar Amsterdam met het barkschip *Susanna Geertruida*, gezagv. D. Steenveld.

5360 picols suiker.

Naar Rotterdam met het Ned. barkschip *Copernicus*, gzeagv. E. P. Prater.

7001$^{47}/_{100}$ picols suiker, 7020 picols koffij.

Naar Amsterdam met het Ned. schip *Jupiter*, gezagv. G. J. van der Meij.

9000$^{96}/_{100}$ picols suiker en 9045 pic. koffij.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

16 Dec. het Ned. schip *Telegraph*, gezagv. P. B. Rolufs, van Soerabaya; het Ned. schip *Fannij*, gezagv. J. van der Meulen, van Pasoeroean; het Ned. schip *Australie*, gezagv. J. C. Harten, van Pekalongan; het Ned. schip *Princes Marianne*, gezagv. F. Rietmeijer, van Panaroekan; het Ned. schip *Beatrix*, gezagv. E. Verschoor, van Pasoeroean, passagier de Heer C. F. Berens.

20 Dec. het Ned. schip *Cortgene*, gezagv. J. A. Scott, van Soerabaya, passagier mevrouw de weduwe Kohler met 6 kinderen; het Ned. schip *Maria Anna*, gezagv. L. G. Verbeek, van Soerabaya, passagier de heer G. ten Brummeler; het Hamb. schip *Tell*, gezagv. R. N. Koch, van Soerabaya, passagier A. Vischer von Garsbeek.

VERTROKKEN.

17 Dec. Hr. Brs. Ms. schip *Enterprise*, gezagv. Collinson, naar de Kaap de Goede Hoop.

18 Dec. het Ned. schip *Telegraph*, gezagv. P. B. Rolufs, naar Amsterdam; het Ned. schip *Fannij*, gezagv. J. van der Meulen, naar Amsterdam.

21 Dec. het Ned. schip *Australie*, gezagv. J. C. Harten, naar Rotterdam; het Ned. schip *Cortgene*, gezagv. J. A. Scott, naar Batavia; passagiers mevrouw de weduwe Kohler met 6 kinderen.

22 Dec. het Ned. schip *Princes Marianne*, gezng. F. Rietmeijer, naar Rotterdam; het Ned. schip *Beatrix*, gezagv. Verschoor, naar Rotterdam, passagier de Heer C. F. Berens.

Schepen liggende ter reede.

De Ned. Ind. schoener Katjong; het Ned. schip Maria Anna; het Hamb. schip Tell.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

21 Dec. het Ned. Ind. schip *El Machlaar*, gezagv. Said Aboebakar bin Hoesin Moelahaila, van Soerabaya.

Schepen liggende ter reede.

De schoeners Mifrejool Moelook, Sumanap, Carolina, Mashoer en het schip El Machlaar.

PROBOLINGO.

AANGEKOMEN.

24 Dec. het Ned. schip *Erasmus*, gezagv. H. F. Scharper, van Soerabaya.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 21 tot en met 26 December 1854.

AANVOER

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Justina*, gezagv. M. P. Deibel, agent Gezagvoerder.

30 vts. boter, 100 ps. drills, Gezagvoerder.

Van Nederland viâ Batavia en Samarang per het schip *Oostergoo*, gezagv. C. J. Hazelhoff, agent J. F. van Leeuwen & Co.

150 vts. loodwit, Hoekstra Gijsing & Co.; 1 kt. manufacturen, van der Hoff; 2 manden bakkerwerk, 400 vts. boter, Granpré Molière & Co.; 50 manden en 10 kts. wijn, 20 vtn. bier, 1 kt. boeken, van Eck & Co.; 100 vts. loodwit, Ruijl Cramer & Co.; 100,000 ps. steenen, 126 bln. zakken, 408 ktn. manufacturen, 7 ktn. garen, NHM.; 21 ktn. manufacturen, Ruijl Cramer & Co.; 120 ktn. bier, Order; 20 ktn. wijn, 7 dozen en 1 trommel kleederen, 101 tonnen koolteer, Gezagvoerder; 25 ktn. aardewerk, van Leeuwen & Co.; en eenige regalen en restant provisien.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Kiem Ing Soen*, gezagv. Ho Koy agent Gezagvoerder.

36 pic. klapper olie, 25 pic. kapas, 2 pic. tamerinde, 2 pic. suiker, 5 pic. masoeijbasten, 180 stuks koehuiden, 38 pic. kadele pitten en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Batavia per Ned. Ind. *Atutool Barie*, gezagv. Sech Abdul Rachman bin Osmam, agent Gezagvoerder.

1 kt. kramerijen, 1 kt. kousen, zijden karwatsen en parapluien, 1 kt. lappets, 1 kt. kramerijen, Pereira; 2 ktn. kramerijen, 1 kt. galanterien, 2 ktn. zeep, Order; 2 ktn. kramerijen, 6 ktn. porceleinwerk, 29 ktn. gember, Pereira; 4 vtn. wijn, 1 kt. kat. en wollen manufacturen, 9 ktn. calicots, Karthaus: 3 ktn. mouslinnen, 2 ktn. onwels, 1 kt. kramerijen, Behrend; 1 kt. lovertjes, Adam & Co.; 1 kt. kramerijen, Karthaus; 1 kt franjes, 5 ktn. schilderijen, 10 vts. verf, 3 ktn. lampen, 6 ktn. koffers, 3 ktn. kramerijen, 1 kt. sabels, 1 kt. toiletten, 1 kt. hoeden, 1 kt. ijzerwerk, 1 kt. kat. modewaren en kramerijen, 28 kts gember, van Raalten en Kocken; 4 ktn. roodkatoen, 1 pak jaconet, van Leeuwen & Co; 7 ktn. zijden modewaren, Pereira; 1 bl. drills, Karthaus; 463 kts. zeep, Adam & Co.

Van Molukkos en Makasser per de Ned. Ind. stoomboot *Ambon*, gezagv. A. Hugenholtz, agent W. Cores de Vries.

56 pkn. was, Tjoe Ping Tjie; 64 pkn. was, Oemar Aldjaroe; 55 zkn. koffij, Liempiang; 12 kts. zijden goederen, 230 pkn. was, 1 pk. stofgoud, NHM.; 608 pkn. was, Adam & Co.; 39 pkn. papier, 38 stuks en 3 zkn. was, Abdulla; 184 blokken was, 54 pkn. papier, Oewa Tamoe; 94 zkn. notenmuscaat, 4 ktn. kaijoepoetie olie, Adam & Co.; 1 kt. regaal, Kock; 1 kt. regaal, Loth; 2 kelds. regalen, Raaf; 2 ktn. regalen, W. Cores de Vries; en eenige regalen en kleinigheden, Diverse Inlanders.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Alfulk*, gezagv. Sech Abdul Kadir Baradja, agent Sech Awal.

11$^{90}/_{100}$ pic. was, 4$^{88}/_{100}$ pic. was, $^{51}/_{100}$ pic. bensoin, $^{41}/_{100}$ pic. damar, $^{16}/_{100}$ pic. oud koper, Said Hamit; 5 rollen lood, Order; 2 ktn. doeken, 1 kt. kainpandjang, 3 bln. zeildoek, Fraser Eaton & Co.; 5 ktn. wit katoen, McMillan Marten & Co; 4 ktn manufacturen, Ruijl Cramer & Co; 5 oxhd. wijn, 1 kt. speelgoed, Schimmelpenninck & Co.; 1000 ps. vloersteenen, Order; 1 kt. boeken, NHM., 1 kt. regaal, Fraser Eaton & Co; 6 ktn. wijn, 4 manden madera, 4 ktn. bier, 2 ktn. siroop, 1 kt. vruchten op water, 1 kt. gember, 1 kt. kruidenierswaren, 1 kt. blik, 4 vts. boter, 1 mand hammen, 1 geëmb pak man. sigaren, Order; 8 zkn. salpeter, 15 zkn. graan, 1 kt. hoeden, Thomas; 1 kt confituren, Order; 9 ktn. molton dekens, Ruijl Cramer & Co.; 1 kt monster, Order; 1 mand aardewerk, Fokker; 130 ps. planken, 11 manden aardewerk, 5 ktn. draad, 10 pic. salpeter, 2 ktn. zeep, Thomas; 14 ktn. en kts. diverse, meubels, bagagie en beddegoed, 1 ledikant, Curtis.

Van Banjermassing per de Ned. Ind bark *Falke Nassar*, gezagv. Sech Achmad Baosir, agent Gezagvoerder.

4900 ps. kadjang matten, 70 katj was, Gezagvoerder.

Van Banjermassing per de Ned. Ind bark *Aldjoesoer*, gezagv. Said Mohamad, agent Gezagvoerder.

187$^{100}/_{2000}$ tonnen steenkolen, 440 bs. rotting, 11500 ps. kadjang matten, 18 pic. damar, Gezagvoerder

Van Balie per de Ned. Ind. bark *Asultanie*, gezagv. Said Mohamad Segaf, agent Aboebakar.

21 koijang padie, 800 krandj kapas, ƒ 1500 aan sp. matten, ƒ 135 aan goudgeld, Aboebakar.

UITVOER

Naar Nederland viâ Pasoeroean per het Ned. schip *Capelle*, gezagv. H Wegman.

2609$^{23}/_{100}$ pic. suiker, 300 pic. koffij, 25 pic. rotting, NHM.

Naar Amsterdam viâ Pasoeroean per het Ned. schip *Herman de Ruijter*, gezagv. P. J. Feijnt.

3000$^{03}/_{100}$ pic. suiker, 25 pic. rotting, NHM.

Naar Passir per de Ned. Ind. schoener *Mansoor Sarie*, gezagv. Mohamad Tair.

40 krandj. gambeer, tan Bindjang; 3 ktn. lijnwaden, Adam & Co; 2 ktn. gev. katoen, Hoekstra Gijsing & Co.

Naar Nederland viâ Pasoeroean per het Ned. schip *Christiaan Huijgens*, gezagv. A. J Ihlower.

47 vts. koper geld, 80 pic. rotting, NHM.

Naar Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Djabier*, gezagv. Sarief Abdulla.

Een trommel, inhd. gemaakte kleedingstukken, Gerken, 174 rollen chitzen, 307 rollen wit katoen, 95 rollen gingangs, 86 dozijn doeken, 9 corgs. Eur. saroongs, 2 corgs. Eur. shawls, 20 corgs. Eur. kleedjes, 35 ellen laken, 200 el. passement, 2½ corgs. Batv. bat. hoofddoeken, Hadjie Abdulla; 9 corgs. jav. batik kleedjes, 21 corgs. jav. batik saroongs, Mohamad Tair.

Naar Molukkos per de Ned. schoener *Julie*, gezagv. J. Couteron.

5 pic. peper, 6 pic. suiker, Gezagvoerder; 270 pic. rijst, 7 ktn. roodewijn, 16 ps. hammen, 5 ps. gerookt vleesch, 1 kt. saucijs de bologne, 16 vts. rolpens, 1 kt. bier glazen, 10 Z. M. kazen, 5 ktn. blauw katoen, 10 manden seltzerwater, 25 kts. brandewijn, 1 kt. prop. papier, 5 dozijn champagne, 5 dozijn rhijnwijn, 1 kt. bitter, 15 mandjes madera, 1 kt. koralen, 50 keld. arak, 30 kts. zeep, 1 kt. diverse goederen, 1 kt. stroohoeden, 32 pic. suiker, 24 pic. tabak, van Eck & Co.; 100 keld. genever, Major Matzen & Co.; 5 vtn. boslemmers messen, NHM.; 1 kt. manufacturen, 10 vtn. bier, 25 vts. boter, van Eck & Co.

Naar Nederland viâ Probolingo per het Ned. schip *Erasmus*, gezagv. H. F. Scharper.

3003$^{36}/_{100}$ pic. suiker, 80 pic. rotting, NHM.

Naar Nederland viâ Pasoeroean per het Ned. schip *Schoonderloo*, gezagv. A. Marmelsteijn.

35 vts. koper. duiten, 75 pic. rotting, NHM.

Naar Boston per het Am. schip *Homer*, gezagv. Samuel Swett.

839$^{74}/_{100}$ pic. suiker, 302$^{18}/_{100}$ pic. koffij, 158$^{30}/_{100}$ pic. rotting, 94$^{56}/_{100}$ pic. kassia, 427 ps. buffelhuiden, 1000 ps. koehuiden, 50 pic. rotting, 122$^{12}/_{100}$ pic. olie, 150 pic. rotting, 1 kt. man. sigaren, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland viâ Pasoeroean per het Ned. schip *Nederland en Oranje*, gezagv. L. van der Plas.

3000$^{64}/_{100}$ pic. suiker, 110 pic. rotting, NHM.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol ƒ 12 à ƒ 12½.—
Id. „ 15 „ „
Id. „ 14 „ „
Id. „ 13 „ „
Id. „ 12 „ „
Koffij per picol ƒ 25.—
Rijst (carga) per koijang ƒ 130.—
Id. (witte) „ „ ƒ 160.—
Koehuiden per 100 st. ƒ 240.—
Arak per legger ƒ 50.—
Olie (Klapper) per picol ƒ 20.—
Olie (Katjang) ƒ 16.—
Kadjang Matten ƒ 10.—
Rotting ƒ 5 à ƒ 6.—

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 31sten December des morgens ten half 9 ure.
Maandag den 1sten Januarij des morgens ten half 9 ure.